

**Tudományos tevékenység összefoglalása a doktori
fokozat megszerzése óta**

Tézisek a habilitációs eljáráshoz

Dr. Kovács Tamás

Budapest, 2022.

Előzmények

Doktori disszertációm 2013 december 4-én védtem meg, s 2014 márciusában kaptam kézhez a doktori oklevelet. Doktori munkám címe "*Megfigyelés, internálás, deportálás és a toloncolás kérdésköre a két világháború között, különös tekintettel a II. világháború korára*", témavezetőm Ormos Mária professzor asszony volt.

Ekkor a Magyar Nemzeti Levéltár országos Levéltárában dolgoztam, az 1945 előtti kormányzati szervek főosztályán voltam főosztályvezető-helyettes, referenciám pedig a Belügyminisztériumi Levéltár iratanyaga volt.

Szakedolgozatom, illetve doktori disszertációm a holokausz történetére fókuszáltak, de ezen tematikában a Belügyminisztérium (BM), illetve a BM alárendeltségébe tartozó szervek szerepe kiemelkedő fontosságú volt. Így már ezen előbb említett munkák elkészítése során is foglalkoztam, illetve egyre jobban elmélyedtem a rendőrség, a csendőrség, illetve a Honvédelmi Minisztérium alá tartozó Vezérkari Főnökség 2 osztályának történetében.

Tudományos érdeklődésem középpontjába erre az időre – vagyis 2014-re – a rendészeti, illetve rendvédelmi szervek és azok története került. Ekkor már alapításuk időszakától, vagyis a 19. század végétől tanulmányoztam a fentebb említett szervek történetével, korszakhatárnak pedig 1945-öt tekintettem, vagyis a rendőrség újjászervezését és a csendőrség megszüntetését.

Disszertáció megszerzése utáni tudományos munka

Általában

A doktori disszertációm sikeres megvédése után továbbiakban is elsősorban a két világháború közötti rendőrség, rendészeti szervek és titkosszolgálatok történetét kutattam, elsősorban akkori munkahelyemen (Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára), illetve az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában és Budapest Főváros Levéltárában. A 2020-as pandémiás időszakig rendszeresen kutattam levéltárakban, nem csak a fővárosban, hanem több vidéki levéltárban is (Fejér, Pest, Vas és Veszprém Megyei Levéltárak).

A 2014-es Holokauszt Emlékévben a Magyar Nemzeti Levéltárban megbízást kaptam az Emlékév kapcsán folyó tudományos munka megszervezésére és irányítására. Ennek eredménye lett a Levéltár első online kiállítása és mind magyar, mind angol nyelven megjelent dokumentumkötet is. Szintén az Emlékévhez kapcsolódó felkérés volt Nemzeti Közsolgálati Egyetem részéről, hogy az 1944-45-ös embermentésben résztvevő ismert, vagy éppen kevésbé ismert emberekről írjak egy könyvet (Embermentő közszolgák a holokauszt idején).

2017-től óraadóként, majd 2018-tól főállásban a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen Rendészettudomány Karán oktatok (BA, MA szinten és a Rendészettudományi Doktori Iskolában). Oktatási tevékenységem mellett rendszeresen részt veszek a Karon – most már mondhatni – rendszeresen megrendezésre kerülő rendészettörténeti konferenciákon is.

Tudományos munkásság összefoglalása

Tudományos munkásságomat alapvetően a doktori.hu honlapon feltüntetett 10 legjelentősebb publikációm (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=20843) alapján, valamint az mtmt-ben fellelhető általam fontosabbnak tartott, és nyilvánvalóan releváns munkáim alapján kívánom összefoglalni.

Tudományos érdeklődésem középpontjában továbbra is a Belügyminisztérium, illetve a Belügyminisztérium alá tartozó, vagy valamilyen formában a Belügyminisztériumhoz köthető rendészeti, illetve rendvédelmi szervek, illetve a – mai szóhasználattal élve – titkosszolgálatok állnak. Kutatásaim elsősorban korabeli magyar rendőrség illetve 1919-től államrendőrség működésével szerkezeti felépítésével, szervezeti változásaival kapcsolatosak.

Eddigi kutatásaim alapvetően a korszakon belül két időszakra fókuszáltak. Az egyik első világháborút követő, a bethleni konszolidációig tartó néhány év története. Ez egy roppant összetett, sok rendszerváltást magával hozó időszak, amely alatt különböző közrendvédelemmel kapcsolatos kérdések mellett az idegenrendészeti és az állampolgársági ügyek mellett a kémelhárítás és a hírszerzés különös fontossággal bír.

A tágabb keret az 1918 őszi és 1922 közötti időszak történései adták. Az ún. „*forradalmak koráról*” beszélünk, amikor Magyarországon a belpolitikai változások viharos gyorsasággal követték egymást. A különböző kormányok munkáját bonyolította, hogy nem csak klasszikus belpolitikai kérdésekkel kellett szembe nézniük. Magyarország, mint a háborúban vesztes állam békekötés előtt állt és az antant hatalmak és szövetségeseik Magyarországon látták a háború miatti egyik fő bűnbakot. Még a korszak elején, Károlyi Mihály hatalomra kerülésekor olt egyfajta naivitás, egyfajta hurraóptimizmus, azonban ez hetek alatt el is tűnt. Mind a bel-, mind a külpolitikai helyzet alakulása miatt mindegyik kormány aztán elég hamar belátta, hogy ha hatalmon akar maradni, akkor meg kell szerveznie a saját hadseregét, rendőrséget, valamint hírszerzését és elhárítását is.

Tanácsköztársaság bukása után egyértelmű volt a berendezkedő új, ellenforradalmi hatalomnak hogy a Tanácsköztársaságban szerepet vállalt, a korabeli szóhasználatban kompromittálódott embereket felelősségre kívánja vonni. A kérdés „csak” az volt, hogy hogyan és miként lehet, avagy kívánja ezeket az embereket felelősségre vonni a hatalom, illetve, hogy ki miként képzei el a felelősségre vonást. Ehhez kapcsolódott az az alapvető kérdés is, hogy pontosan melyik szerv feladatköre kellene, hogy legyen ez. Egyáltalán, melyik szervnek van erre felhatalmazása, tapasztalata.

1919 nyarától Horthy Miklós nevével fémjelzett Nemzeti Hadsereg, illetve a Fővezérség magának vindikálta a jogot, hogy a fentebb vázolt feladatot végre hajtsa. Azt gondolták, hogy nekik kell a korabeli szóhasználatból élve a bolsevizmus elleni harcot, a vörösvédelmet a kezükben tartaniuk. Módszereik nem egyszer brutálisak voltak, céljuk nem a gyanúsítottak bíróság elé állítása volt. Ezzel szemben Budapesten az államrendőrség kezdte meg a Tanácsköztársaság alatt történt cselekmények felkutatását az elkövetők előállítását, letartóztatását és kihallgatását. Utóbbiak célja a bűncselekménnyel vádolható személyek bíróság elé állítása volt. A két szervezeti kultúra így – ha úgy tetszik – hamar összeesapott. Ugyanakkor a magyar kormányok – nem utolsó sorban nemzetközi nyomásra – egyre inkább abba az irányba próbálták meg eltolni a rendszert, hogy a polgári szervek, vagyis az államrendőrség végezze a nyomozásokat, s aztán akiket vád alá helyeztek, azok kerüljenek bíróság elé.

Úgy tűnt, hogy az a kérdés, hogy a „vörösvédelem” és a kémelhárítás mely szerv hatáskörébe tartozzon, 1920 tavaszára eldőlt. Ehhez képest bátran mondhatjuk, hogy egyfajta meglepetés volt, amikor a Honvédelmi Minisztérium megfogalmazta azon javaslatát, a hogy egy saját szervezetet és struktúrát kíván létrehozni a „vörös veszedelem” ellen. 1920 júniusában pedig már létre is jött a Tájékoztató Osztály, vagy Tájékoztató Szolgálat. A röviden és közkeletűen „*T osztálynak*” nevezett védelmi szervezet vezetése a „*Honvédelmi Minisztérium 'C' Osztályának*” hatáskörébe tartozott. Ezen szervezetet – amelyről a habilitációs dolgozatom szól – végül 1922-ben szüntette meg Klebelsberg Kuno belügyminiszter. Ezen lépés okát két tényezőben kell keresni. Egyrészt a Szolgálatot számos kritika érte, sok panaszt tettek ellenük. Volt olyanok is, amelyek az adott megyei polgári közigazgatásban viszonylag hamar, és magas szintre eljutott. Vélelmezhető, hogy a panaszok nagy száma önmagában generálta azt a kérdést, hogy vajon a „T” szolgálat, amely elve problematikus volt jogi szempontból, be tudja-e váltani avagy beváltja-e a hozzá fűzött reményeket. Érdemes kiemelni, 1921-ben már Bethlen István gróf miniszterelnök, aki vélelmezhetően habitusával adódóan is nem támogatta, hogy civilekkel szemben katonák lépjenek.

A másik probléma, amit a „T” osztály kapcsán látni kell, az a tiszti különítményekkel való kapcsolatuk. Ebben az időszakban a különítmények még működtek, még nem számolták fel őket. Azt tudni lehet, hogy „T” szolgálat tisztjei és a tiszti különítményesek között korábban is lehetett akár formális, de akár informális kapcsolat. Azt is tudni lehet, hogy adott esetben a „T” tisztek fedezték a tiszti különítményesek túlkapásait. Ezen túlkapások közül kiemelkedik az úgynevezett Klub Kávéházban történt gyilkosság (1920. október 5.), amikor is egy intézkedő rendőrt lőttek le tiszti különítményesek. Ez a gyilkosság különösen felborzolta a kedélyeket, a BM szigorú vizsgálatot követelt. Azonban a Honvédelmi Minisztérium inkább a gyilkosság eltusolásában volt érdekelt, s ebben a „T” szolgálathoz tartozó tisztek is részt vettek. Ez az ügy természetesen a Belügyminisztérium számára egy nagyon erős és jó indokot adott arra, hogy fellépjen a „T” tisztekkel illetve, ezáltal magával az egész „T” szolgálattal szemben.

Így, amikor 1921-ben gróf Bethlen István lett a miniszterelnök, várható volt, hogy ő még inkább azt az álláspontot fogja képviselni, hogy ezek a feladatok a polgári szervek, vagyis a rendőrség kezében lennének a legjobb helyen. Azonban Bethlen teljes konszolidációra készült, amelyhez nem csak rend, hanem köznyugalom is kellett. S ebbe a képbe nem fért bele, hogy polgári egyénekkkel szemben a honvédség járjon el. Nem fért bele ebbe az ideába az sem, hogy tiszti különítményesek járják a főváros utcáit, nem egyszer provokálva a polgári lakosságot vagy, hogy az egyetemeken antiszemita hecckampányok follyanak a zsidó hallgatók ellen.

Úgy vélem, az I. világháborút követő évek reflexeihez és logikájához sokban hasonlítanak a '30-as évek reakciói. Magyarország ekkor egy politikailag stabil ország, amelynek egyre nagyobb a külpolitikai mozgástere. Ez utóbbi megnyilvánul az egyre nagyobb nemzetközi elismertségben épp úgy, mint hogy Olaszországgal, illetve Németországgal is több fontos szerződést köt Magyarország. Ezek a gazdasági szerződések – különösen német relációban – aztán végzetesnek bizonyulnak, miután a náci III. Birodalom lesz Magyarország legnagyobb kereskedelmi partnere, 50% fölötti export, illetve import arányával. Az erősödő német gazdasági befolyás egy idő után természetesen erősödő politikai befolyást is hoz magával, amely ölelésből szintén nehéz lesz majd kitérni. Mindezt tetézi, hogy a '30-as évek végétől bizonyíthatóan a német hírszerző szervek tudatosan elkezdtek beépülni a magyar politikai, gazdasági, rendőri, csendőri és katonai vezetésbe. Ez a beépülést, illetve német hálózatépítést a magyar fél érzékelte, de tevőlegesen ellene nem sokat tudott tenni.

A magyar rendőrség vezetői között sokáig élénk vita folyt, hogy kik, melyik politikai szélsőség jelent veszélyt az államhatalomra. A '20 években még – függetlenül az 1919 – 1921 közötti tapasztalatoktól – a kommunista mozgalmat tartották fő ellenségnek, a detektívek főleg rájuk dolgoztak. Bár a kommunista eszme és mozgalom messze nem volt olyan erős, mint ahogyan azt például az 1950-es években interpretálták, de kétségtelen voltak kommunista szimpatizáns értelmiségiek, vagy sejtyszerű kis csoportok, de ezek az államhatalomra nem jelentettek veszélyt.

A nagy gazdasági világválság alatt megnőtt nem csak Budapesten, hanem vidéken is politikai aktivitás, és valóban számos szociális követelés is megfogalmazódott ekkor a különböző mozgalmakban, de erős túlzás lenne ezeket szerveződések pusztán emiatt ab ovo kommunistának minősíteni. Ugyanakkor ez az az időszak, amikor a szélsőjobbboldali pártok alakulnak nagy számban, illetve általában kijelenthető hogy elkezdenek megerősödni a különböző szélsőjobbboldali pártok és mozgalmak. Bár ezek gyakran egymással is elvi és gyakorlati okokból vitában vannak, de a '30-as évtized második fele egyértelműen a felfutásukat hozza, elég csak az 1939-es választásra utalni. Érdekes talán rögzíteni, hogy a szélsőjobbboldali pártok követelései között is számos szociális jellegű volt.

Ez az az évtized is, amikor újra gondolják és újjászervezik a magyar idegenrendészet rendszerét. Az 1930. évi XXVIII. törvénycikk létrehozta a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóságot (KEOKH). A Hivatal létrejöttének számos oka volt, itt most csak egyet emelnék ki: fontos volt, hogy a Magyarországon tartózkodó valamennyi külföldi vagy vitatott állampolgárságú személyről létezzen egy szervnél egy – lehetőleg minden fontos adatot tartalmazó – olyan adatbázis, amely nagyban megkönnyíti az ellenőrzési munkát. A KEOKH-kal szemben nyíltan megfogalmazódott, hogy „... az alsófokú hatóságok számára irányító és tájékoztató szerepet tölt be az egyöntetű eljárás érdekében és érvényesíti az idegenrendészethez fűződő számtalan közbiztonsági és honvédelmi szempontot.” Így a KEOKH-nak szerepe volt a '30-as évek pángermán propagandistáinak szemmel tartásában, nevezetesen a velük kapcsolatos minden információk átadásában a Rendőrségnek. De vitathatatlan a KEOKH szerepe az 1941. évi Kamenyec-Podolszkijba történő deportálások előkészítésében is. Sporadikus források arra is engednek következtetni, hogy a KEOKH – amelynek kirendeltségei a határ mentén működtek – a szomszédos országok viszonylatában hírszerző tevékenységet is folytatott.

A Budapesti Rendőrség Politikai Rendészeti Osztályán ezért többen is a '30-as években már a szélsőjobboldalt tartják nem csak politikai, hanem rendőrségi kihívásnak is. A szélsőjobb tud tömegeket megmozgatni. A kommunista mozgalom kapcsán az a bon mont terjed el a detektívek között (több verzió is létezik, hogy eredetileg ki mondta), hogy „*Ebben az országban 200 kommunista van, de abból százat én szerveztem be!*”

Mindezen kijelentés annak fényében különösen érdekes, hogy 1934-ben rendezte diplomáciai kapcsolatait egymással a Szovjetunió és Magyarország, sőt: a '30-as évek végén hosszútávú gazdasági együttműködés tervei körvonalazódtak. Mindezek mellett a magyar rendőrség figyelte a Bajza utcai követséget – például a kommunális hulladékot rendszeresen átnézte – de a legkisebb jelét sem tapasztalták annak, hogy a magyar kommunistákkal a kereste volna a kapcsolatot bármely szovjet diplomata.

Ne feledjük, a szélsőjobboldali pártok közül Szálasi Ferenc pártjai igen jól szervezettek voltak, számos hívük volt a társadalom legkülönbözőbb rétegeiben. Bár Szálasi és pártjai ellen a hatalom, nevezetesen a Belügyminisztérium időről időre fellépett, ez nemhogy csökkentette volna népszerűségét, hanem sokkal inkább növelte, köszönhetően az erre épülő a jó propagandának. Ugyanakkor fontos rögzíteni: a németek számára Szálasi valóban az utolsó „kártya” volt, amelyet csak akkor húznak elő, ha már nincs más.

Mialatt a Budapesti Rendőrség Politikai Rendészeti Osztálya a szélsőjobboldalra helyezte volna a hangsúlyt a nyomozásokban és a felderítésben, addig az ekkorra már kiépült Csendőrnnyomozó Osztály továbbra is a baloldali – vagy annak vél – mozgalmakban és személyekben látta a fő veszélyt az államrendre. A két szervezet – rendőrség és csendőrség – közti rivalizálás gyakorlatilag elkerülhetetlen volt. A helyzetet bonyolította, hogy a 2. vkf. osztály is egyre komolyabb érdeklődést mutatott a '30-as években magyarországi kommunista mozgalom iránt, abból a megfontolásból, hogy aki kommunista, az egyben szovjet kém is. S mint ilyen tevékenység, illetve személy, a 2. vkf. osztály hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor sem a csendőrség, sem a 2. vkf. osztály nem mutatott túl nagy hajlandóságot a szélsőjobboldali pártokra, mozgalmakra vagy éppen emberekre való nyomozásban.

1939-ben fogadta el a törvényhozás az 1939. évi II., a honvédelemről szóló törvénycikket. Ez a jogszabály már a háborúra való készülés jegyében született, s talán ennek köszönhető, hogy a törvény a honvéd vezérkarnak, illetve a honvéd vezérkar főnökének számos, korábban általa nem gyakorolt jogot adott. A háború kitörése (1939. szeptember 1.) után ezek a rendelkezések minden korábbinál élesebbé váltak. Az idő előre haladtával, illetve a háború egyre kedvezőtlenebb alakulásával Magyarországon is érzékelhető volt egyfajta háborús hisztéria.

Magyarország helyzete 1941-re minden szempontból alapvetően megváltozott. Immár nem egy semleges állam, hanem hadviselő fél Németország oldalán, s valamennyi szomszédja a németek szövetségese, illetve maga a Birodalom. A helyzet azért mondható faramucinak, mert a magyar fél korábban egy Románia vagy Jugoszlávia, esetleg Csehszlovákia elleni háborúra készült, következés képen a magyar hírszerzés ezekre az országokra dolgozott, illetve ezekkel szemben védekezett. A három ország közül kettő megszűnt, a harmadik, Románia pedig a szövetségese volt Magyarországnak, legalábbis papíron. Ahogy utaltam rá, hasonló kettősség van Németország kapcsán is. Szövetséges, mi több baráti állam – rendszeresek a találkozók a két ország politikai és katonai és katonai titkosszolgálati vezetői között –, amelyről ugyanakkor tudja a magyar vezetés, hogy aktív hírszerző és ezzel párhuzamosan propaganda tevékenységet folytat az országban és például nyíltan tervez(ge)ti Kállay Miklós miniszterelnök elmozdítását már 1943-ban.

Mindezek mellett a rendőrség, a csendőrség és a 2. vkf. osztály mindenki számára jól érzékelhetően nem találta egymással a hangot, sőt: sokkal inkább egymásban látták a legyőzendő ellenséget. Erre a belső konfliktusra a háborús körülmények közepette, illetve a már említett 1939. évi II. törvénycikk árnyékában nem a magyar vezetésnek megfelelő válasza.

Mert bár 1942-ben létrehozták az Államvédelmi Központot, amelynek vezetője Ujszászy István vezérőrnagy lett, s a szervezet feladata a rendőri, csendőri és vkf-es nyomozó munka koordinálása, összehangolása volt, vagyis lett volna. De az Államvédelmi Központ nem bizonyult sem elég hatékornynak, sem pedig életképesnek. Ujszászy feladata sokkal inkább a nyugati szövetségesekkel való kapcsolat keresése, fenntartása, s Magyarország háborúból való kiugrásának előkészítése, esetleg annak lebonyolításában való közreműködés lett volna. A kalandos életű tábornok, megjárva 1944. március 19-e után a német fogságot, végül szovjet fogságba került; halálának pontos helye és ideje nem ismert.

Ugyanakkor a Kállay kormány kapcsolatkeresési kísérleteinek technikai hátterének kivitelezésében a Budapesti Rendőrfőkapitányság Bűnügyi és Politikai Rendészeti Osztályai is segédkeztek. Mindezek ellenére a németek előtt sem maradtak titokban a Kállay kormány tapogatódzási kísérletei, illetve az 1943. szeptember 9-10-én Isztambulban aláírt előzetes fegyverszüneti megállapodás. Mint már utaltam rá: a németeknek kiterjedt hírszerző hálózata volt, de nem csak Magyarországon, hanem egész Európában, így vélelmezhetően Isztambulból vagy Lisszabonból is számos hasznos információ futott be Berlinbe.

Így amikor a Wehrmacht elfoglalja Magyarországot (1944. március 19.), akkorra már tökéletesen tisztában van a német fél azzal, hogy kikre számíthat és kikre nem. Első körben azokat tartóztatják le, akikről úgy gondolják, hogy ellenállnak vagy általában véve árthatnak a nekik. Így például a Budapesti Rendőrség Politikai rendészeti Osztálya azon detektívjeit, akik német vonalon dolgoztak. Pár hónapig Budapesten tartják őket fogságban, majd kiviszik őket a Birodalomba. S bár a német bevonulás hírére elkezdik a Főkapitányságon az iratok megsemmisítését, a németek bizalmi embere, Hain Péter, leinti az égetőket azzal, hogy a németek úgy is tudnak mindent. Hain ugyan kap egy „saját” rendőrséget – ez lesz az Állambiztonsági Rendészet – de pozícióját nem tudja megtartani, 1944 nyarán újfent bukott ember. Rendőri vezetői pozícióba majd csak Szálasi Ferenc hatalomátvétele után (1944. október 15.) kerül vissza. Tényleges eredményeket azonban ezután sem tud felmutatni, 1944 decemberétől folyamatosan egyre nyugatabbra teszi át székhelyét.

A német megszállás után önálló magyar szervekről már nehéz beszélni, hiszen a hadi helyzet, s ezen belül is a német érdekek, mindent felül írnak. Sokan pedig egyszerűen hisznek, és a végsőkig kitartanak a németek mellett. A Szálasi adminisztráció 1944 novemberében megszünteti az Államvédelmi Központot, s ezzel párhuzamosan létrehozza a Nemzeti Számonkérő Szervezet, illetve Különítményt. Vagyis immár a csendőrségnek lesz a fő feladata a belső ellenséggel, az ellenállókval való küzdelem és leszámolás. Érdeemes megjegyezni, hogy a nyilas kormányzat is igyekezett minden lépésnek és cselekedetének a jogi háttérét megadni, vagy ha nem volt, akkor megteremteni azt.

Egyéni túlélési taktikák természetesen léteztek, s a holokauszt idején nem egy katonatiszt, rendőrtiszt viselkedik nem „csak” emberségesen az üldözött zsidókkal, hanem egyenesen segíti is őket, hogy túléljék a háborút.

T É Z I S E K

- 1. Az elhárítás a politikailag zavarosnak minősíthető időszakokban is kiemelten fontos volt minden politikai aktornak, ezzel párhuzamosan mindig voltak célcsoportok, amelyek megfigyelése kiemelt fontossággal bírt.**

Célcsoportok és azok változásai a titkosszolgálati munkában a polgári kori Magyarországon, *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*, 14 pp. 107-112., 6 p. (2013)

Közigazgatás és rendvédelem Magyarországon, 1867-1945, In: Jámbor, Orsolya Ilona; Lénárt, Máté Gábor; Tarján, G. Gábor (szerk.): *A Rendőrakadémiától az Egyetemig, Rendőrség Tudományos Tanácsa* (2019) pp. 111-131.

Közrend és közbiztonság az 1918-as összeomlás után a bethleni konszolidáció kezdetéig, *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXIV*: 1 pp. 85-90., 6 p. (2022)

- 2. Az elhárító területen dolgozók, különösen a tisztek jelentékeny része képzett és felkészült figura volt, akik – még ha nem is mindig érzelem mentesen – de professzionálisan dolgoztak.**

Contributions to the History of the Hungarian-German Waffenbruderschaft (Weapon-Friendship), *Journal of Slavic Military Studies* 26 (2013) 2 pp. 242-258., 17 p.

A Magyar Királyi Csendőrség és a Magyar Királyi (Állam)Rendőrség politikai nyomozó osztálya(i)k, In: Boda, József; Parádi, József (szerk.): *A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági testületei : a tanulmánykötet a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett azonos című tudományos konferencia kiadványa*, Budapest, Magyarország: Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (2014) 399 p. pp. 117-136., 20 p.

Két "csóttábori" jelentés nyomában, In: Boda, József; Felkai, László; Patyi, András (szerk.) *Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére = Liber amicorum in honorem Friderici Janza septuagenarii*, Dialóg Campus Kiadó; Nordex Kft. (2017) pp. 337-347.)

Variációk egy témára – az elhárító munka változatai az 1918-as összeomlástól a bethleni konszolidáció kezdetéig, In: Drusza, Tamás (szerk.) *A magyar elhárítás fejlődése*, Dialóg Campus Kiadó - Nordex Kft (2019) pp. 71-82.

Közrend és közbiztonság az 1918-as összeomlás után a bethleni konszolidáció kezdetéig, *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XXIV*: 1 pp. 85-90. 6 p. (2022)

3. A rendőrség, illetve az elhárító szervek módszerei (hálózatépítés, postai ellenőrzés) alapvetően minden korszakban megvoltak, azok legfeljebb finomodtak, kiegészültek.

A Nemzeti Hadsereg és a tiszti különítmények, In: Jámbor, Orsolya; Tarján, G. Gábor: *Csoportosulás, lázadás és a társadalom terrorizálása: Rendészettörténeti tanulmányok 2.*, Budapest, Magyarország: Rendőrség Tudományos Tanácsa (2019) 297 p. pp. 151-172., 22 p

Hain Péter rendőrsége, In: Gecsényi, Lajos; Fazekas, Csaba (szerk.) *Tanulmányok a magyarországi zsidóság történetéből*, Milton Friedman Egyetem (2019) pp. 164-174.

4. Az első világháborút követően komoly jogi vita bontakozott ki, hogy az elhárító munka a Honvédelmi Minisztérium vagy a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozzon.

Közigazgatás és rendvédelem Magyarországon, 1867-1945, In: Jámbor, Orsolya Ilona; Lénárt, Máté Gábor; Tarján, G. Gábor (szerk.) *A Rendőrakadémiától az Egyetemig*, Rendőrség Tudományos Tanácsa (2019) pp. 111-131.

Rendőrségi centralizáció és decentralizáció a dualizmus idején és a Horthy-korban, In: Jámber, Orsolya Ilona; Tarján, G. Gábor: *Megvalósult szükségyszerűség. Az állami rendőrség megszervezése.* Budapest, Magyarország: Rendőrség Tudományos Tanácsa (2020) 381 p. pp. 54-63., 10 p.

5. A belügyi vezetés a külföldieket, illetve az idegen állampolgárokat a háborús időszakokban alapvetően gyanús elemként kezelte.

(szerzőtárs: Klettner Csilla) A lengyel menekültek magyarországi fogadtatása 1939 őszén, ARCHIVNET 16 : 4 pp. online-online. (2016)

"Csak ellenőrzés?", In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.): *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2017) pp. 249-254.

On the Margin of a Historic Friendship–Polish Jewish Refugees in Hungary in the Years of the Second World War, *POLIN: STUDIES IN POLISH JEWRY* 31 (2018) pp. 349-363.

6. A belügyi, illetve rendészeti vezetők között mindig voltak olyanok, akik kiálltak üldözött embertársaik mellett.

Embermentő közszolgák a holokausz idején, Budapest, Magyarország: Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) (2014), 153 p.

Mester Miklós, In: Czókos, Gergely; Kiss, Réka; Máthé, Áron; Szalai, Zoltán (szerk.) *Magyar hősök: Elfeledett életutak a 20. századból*, Budapest, Magyarország: Mathias Corvinus Collegium, Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB), Mandiner.hu (2020) 453 p. pp. 267-270., 4 p.